

Доц. др Оливер Николић*

УСТАВНИ СУД РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ

Апстракт

У овом чланку аутор представља Уставни суд, једну од новијих институција правног система Руске Федерације, почев од њеног настанка почетком деведесетих година прошлог века као Комитета за уставни надзор СССР-а, до данашњеј Уставној суда, који би требало да буде чувар уставности и лоялности у Руској Федерацији. У првом делу чланка, аутор иже предег састава Уставној суда, што најпре подразумева избор судија, њихов положај и њихову независност. Касније су приказани надлежности и принципи постојка пре Уставним судом Руске Федерације. У наставку текста аутор обрађује посебности постојка Уставној суда у односу на одређене категорије предмета. На крају, објашњава одлуке Уставној суда и даје карактеристике тих одлука.

Кључне речи: Уставни суд, Руска Федерација, састав Суда, надлежност Суда, поступак пред Судом.

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Уставни суд Руске Федерације је створен тек 1991. године, а са својим радом је почео јануара 1992. године. „Један од најважнијих резултата демократских промена у земљама бившег социјалистичког блока била је околност да су у већини тих земаља створени механизми уставног судства, засновани на такозваном аустријском (Келзеновом) моделу.“¹

Институционална претеча уставном суду био је орган под називом Комитет за уставни надзор СССР-а, а до тада уставни надзор је спроводио Президијум Врховног совјета. Пре Комитета за уставни надзор СССР-а совјетска политичка теорија је углавном одбијала идеју о судској заштити уставности законодавства као инкомпатибилну са супремацијом парламента. „Социјалистичка доктрина (Л. Р. Воеводин, П. С. Ромашкин, В. А. Туманов, Г. Шуслер) у своје време, заступала је становиште да је уставно судство са својом функцијом неспојиво са принципом демократског јединства власти, а аргумент се тражио у тумачењу овог принципа као принципа према коме је власт јединствена и припада народу, односно радничкој класи која ту власт врши превасходно преко својих представника.

* Научни сарадник, Институт за упоредно право у Београду.

1 В. Д. Зоркин, *Уставно судство земаља нове демократије: изазови и перспективе, Положај и перспектива уставној судства*, Београд 2013, 49.

Представничко тело, према том тумачењу, има супериоран положај у читавом систему и сви други органи су му подређени те, сходно томе, уставни суд и не може да нађе своје место у таквом систему, нарочито са својом функцијом контроле уставности закона, јер би то значило задирање у власт представничког тела².

Услед све учесталијег, како правног тако и политичког, неслагања између централне власти и федералних јединица, постало је неопходно да се уведе један независан орган који би био задужен за контролу уставности законских аката. Стварање Комитета за уставни надзор СССР-а пратила је велика разлика у ставовима између посланика (пре свега балтичких република), али напослетку је тај орган уведен у правни систем уставним амандманом 1. децембра 1988. године. Закон о уставном надзору у СССР-у прихваћен је крајем децембра 1989. године и то је представљало компромисно решење у веома бурним политичким и правним променама. Комитет је почео са радом средином 1990. године, али је већ крајем следеће године расформиран и замењен Уставним судом Руске Федерације. Данашњи Уставни суд је регулисан Уставом Руске Федерације из 1993. године (са каснијим изменама, од којих су последње из 2014. године)³ и Федералним уставним законом о Уставном суду Руске Федерације из 1994. године⁴ (даље Закон). Положај и, пре свега, рад Уставног суда, осим уставних и законских одређују и норме садржане у Пословнику Уставног суда.

Данас је седиште Уставног суда у Санкт Петербургу, а до 2008. године оно се налазило у Москви. Премештање је објашњено жељом да се Суд удаљи од утицаја и притисака федералне власти, али је то учињено тек петнаест година након почетка рада, иако иницијатива о премештању постоји још од самог оснивања Суда.

2. САСТАВ УСТАВНОГ СУДА

Уставни суд Руске Федерације чини деветнаест судија, укључујући председника Суда и његовог заменика. На предлог председника Руске Федерације све судије Уставног суда бира Савет Федерације (горњи дом Федералне скупштине).⁵ Могућност и право да председнику предлажу кан-

2 Оливер Николић, „Осамдесет година уставног судства (значење и вредност), *Архив за правне и друшћивене науке*, 1/2001, 43.

3 Важећи текст: Конституција Российской Федерации, <http://constitution.kremlin.ru> или <http://www.constitution.ru/index.htm>

4 Федеральный конституционный закон от 21. июля 1994. г., № 1-ФКЗ (ред. от 28. декабря 2016) „О Конституционном Суде Российской Федерации“ са последњим изменама учињеним Законом од 28. децембра 2016. г., № 11-ФКЗ.

5 У случају Руске Федерације, исполитизованост избора судија Уставног суда је више него очигледна, али то није ништа неуобичајено (својствено је и другим државама), јер је још Чарлс Ајзенман (Charles Eisenmann) у својој докторској тези указао на то да постоји прећутан пакт између политичких партија приликом избора судија у најстаријем уставном суду (Charles Eisenmann, *La justice constitutionnelle et la Haute Cour constitutionnelle d'Autriche*, Paris 1929, 178).

дидате за судије имају посланици оба дома парламента, законодавна тела федералних јединица, врховна правосудна тела, федерални правни органи, правничка удружења, као и научне и наставне правне институције са целе територије Руске Федерације.⁶

Неопходно је да кандидат испуни одређене услове, како би могао да буде изабран у Уставни суд, и то: да има руско држављанство, најмање четрдесет година живота, да поседује високе моралне квалификације, високо правничко образовање, радно искуство у правним професијама од најмање петнаест година и да се сматра „истакнутим“ правником.

Мандат судија није ограничен и они суде док не оду у старосну пензију са навршених седамдесет година живота, што не важи за председника Суда. Деведесетих година XX века мандат судија је био ограничен на дванаест година, односно престајао му је у години када навршава шездесет пету годину живота, док је почетком двехиљадитих година мандат продужен на петнаест година, односно функцију су морали да напусте са навршених седамдесет година⁷.

Говоримо ли о инкомпатибилности функције судије Уставног суда Руске Федерације може се приметити потпуна усклађеност са праксом осталих европских уставних судова. Судији је изричито забрањено бављење било каквом политичком делатношћу, што укључује забрану чланства у политичким странкама и покретима, као и њихово финансијско или друго помагање. Судија, такође, не може да обавља било какве плаћене послове или да буде власник предузећа или слично. Једино се дозвољава обављање професорске, академске или креативне делатности, али под условом да га то не омета у обављању судијске функције. Судија нема право изношења личног мишљења у јавности у вези са случајевима који су, или би могли бити предмет у раду Уставног суда, што не би требало да подразумева и право критике рада самог Суда⁸.

Независност судија гарантују: сталност његовог положаја, његов имунитет, једнака права свих судија, законом прописана процедура за његову суспензију и престанак функције, право на оставку, финансијска и социјална аутономија.

Сталност функције судије подразумева да је његова функција стална за време на које је изабран и да престаје само на основу разлога утврђених Уставом, односно Законом. Имуитет судије гарантује да он не може бити позван на одговорност за мишљење које је изнео на седници Суда, чак и по престанку функције судије. Одлуком Уставног суда, по тачно утврђеној за-

6 Веома детаљан приказ предлагања судија у Руској Федерацији може се видети у публикацији: *Appointing the judges: Procedure for Selection of Judges in the Russian Federation*, International Commission of Jurists, Mission Report, Geneve, 2014.

7 Видети више: Carla L. Thorson, *Politics, Judicial Review and the Russian Constitutional Court*, Palgrave Macmillan, Oxford 2012, 147–150.

8 Видети више: William E. Pomeranz, „President Medvedev and the Contested Constitutional Underpinnings of Russia’s Power Vertical“, *Demokratizatsiya*, Washington DC, Vol. 17, 2/2009, 184–185.

конској процедури, уколико судија учини дисциплински преступ, он због тога може бити кажњен укором или престанком функције судије. У случају када је против судије покренут кривични поступак или он тренутно није у стању да обавља своју функцију због болести, Суд доноси одлуку о његовој суспензији, која траје док постоје основи због којих је и уведена суспензија. Судија током трајања суспензије не може да обавља никакве активности у вези са радом Суда, али то не значи да му се за то време не исплаћује плата или да му се ускраћују друге социјалне погодности. Престанак судијске функције се може десити само у случајевима тачно наведеним законом и то: када је дошло до повреде процедуре утврђене законом приликом избора судије; када судија испуни услове за старосну пензију; на своју изричиту жељу; када изгуби држављанство Руске Федерације; када пресуда којом се судија осуђује постане правноснажна; када судија учини неку радњу која се сматра недостојном функције судије; када судија наставља да обавља друге активности које се сматрају инкомпатибилним са функцијом судије; када судија не присуствује седницама Суда или избегава да гласа више од два пута у континуитету без ваљаног разлога; када постане правноснажна одлука Суда којом се утврђује да судија није у стању да обавља своју функцију, односно да је нестао или се сматра мртвим; и када судија премине. Потпуна финансијска аутономија Уставног суда Руске Федерације гарантује судијску финансијску и социјалну независност и то кроз плату судије, загарантован годишњи одмор, службени стан, здравствено осигурање, разне социјалне бенефиције и тако даље.

Председника Уставног суда⁹ и два потпредседника, на предлог председника Руске Федерације, бира Савет Федерације на период од шест година, а након истека мандата могу бити реизабрани. Главна задужења председника Суда су, између осталих: сазивање и председавање седницама Суда; представљање Суда и давање изјава у име Суда; управљање кадровима Суда; обављање других овлашћења у складу са Законом и Правилником о Уставном суду; и издавање наређења и директива.

3. НАДЛЕЖНОСТ УСТАВНОГ СУДА

Овлашћена лица имају право да захтевају одлучивање Уставног суда о сагласности са Уставом Руске Федерације: савезних закона, нормативних аката председника Руске Федерације, Савета Федерације, Државне думе, Владе Руске Федерације; устава, повеља, закона и других нормативних аката свих чланица Руске Федерације; споразума између државних органа Руске Федерације и органа држава чланица Руске Федерације и међународних уговора Руске Федерације који још нису ступили на снагу.

У надлежност Уставног суда спада решавање сукоба надлежности између савезних органа државне власти; савезних органа државне власти и

9 О самом председнику Уставног суда и његовом односу према председнику Руске Федерације и осталим политичким институцијама видети: Kim Lane Scheppele, „Comparative view of the Chief Justice s role, Constitutional Court Presidents and the struggle for the Rule of Law in Post-Soviet Europe“, *University of Pennsylvania Law Review*, Philadelphia, Vol. 154, 6/2006, 1792–1851.

органа држава чланица Руске Федерације; као и највиших владиних органа држава чланица Руске Федерације.

Суд проверава уставност закона по пријему жалбе која указује на то да се тим одређеним законом крше уставна права и слободе грађана, као и на захтев судова који би тај закон требало да примене у неком случају. „Као и немачка уставна жалба, модел по коме је руска и направљена, јесте жалба грађана као ванредни правни лек са циљем да обезбеди заштиту грађанских права.“¹⁰

Суд доноси, на захтев Савета Федерације, мишљење о поштовању прописаног поступка за подизање оптужбе против председника Руске Федерације због државне издаје или извршења тешког кривичног дела.

Уставни суд даје тумачење појединих одредаба Устава РФ-а; проверава да ли су са Уставом сагласни питање о коме се одлучује на референдуму, као и предмет законодавне иницијативе. „Интерпретативна функција је нова надлежност (која) даје Суду већу слободу да тумачи контрадикторне одредбе у Уставу, али упадљиво недостаје одредба којом се изричито забрањује да Суд разматра политичка питања.“¹¹

Надлежност Уставног суда тиме није исцрпљена јер „је могуће да (се) другим савезним законима или савезним уставним законима (...) придода надлежност Суду, и то је већ урађено у три савезна уставна закона: о референдуму; о поступку примања нових чланица у Руску Федерацију; и о пуномоћнику за људска права“.

4. ПРИНЦИПИ ПОСТУПКА ПРЕД УСТАВНИМ СУДОМ

Један од главних принципа на коме је заснован поступак пред Уставним судом јесте независност судија приликом обављања судијске дужности. Сваки од судија ће слободно износити своја мишљења, давати сугестије и судити увек у своје име, засновано на Уставу РФ-а и законима и никада не сме да представља и заступа становиште државних или других тела, политичких партија и покрета, предузећа, агенција и организација, званичника савезних органа и органа локалне самоуправе, друштва и тако даље.

Разматрање случајева пред Судом, као и гласање, увек се обавља засновано на принципу колегијалности. Одлуке Суда доносе само судије које су присуствовале седницама суда на којима се расправљало о конкретном случају. Да би се нека одлука донела неопходно је да постоји кворум судија који се састоји од две трећине свих судија Уставног суда.

Седнице Уставног суда су отворене за јавност, сем у изузетним случајевима који су предвиђени законом када је јавност искључена, док је изрицање пресуда и одлука увек јавно. Рад на седницама је усмен, у делу у коме странке излажу своје ставове и објашњења, сведоци дају исказе, а стручњаци објашњавају налазе, али сва документа која су достављена судијама и странкама не морају усмено да се читају на седницама.

10 Herbert Hausmaninger, „Towards a New Russian Constitutional Court“, *Cornell International Law Journal*, Ithaca, Vol. 28, 2/1995, 353.

11 Carla L. Thorson, 44.

5. ПОСТУПАК ПРЕД УСТАВНИМ СУДОМ

1) *Општи појед*

Поступак пред Уставним судом започиње подношењем захтева, молбе или жалбе, чиме се тражи поступање Суда по предмету који је у његовој надлежности. Неопходно је да захтев, молба или жалба буду поднети у писаној форми и да испуњавају законски одређене услове, као и да садрже документе којима се потврђују наводи о неуставности или другом основу за поступање Суда. Захтев упућен Суду се претходно проверава у Секретаријату Уставног суда и он ће бити одбачен уколико: не спада у надлежност Суда; не испуњава услове прописане Законом или га упућује особа или орган који није надлежан за то; и тако даље.

О захтевима који нису одбачени, један или више судија врши прелиминарни претрес, о чему одлучује председник Суда. Извештај са прелиминарног претреса се износи на седницу Суда, где се одлучује да ли ће се поступати по примљеном захтеву или ће он бити обустављен. Обустава поступка наступа: када предмет захтева није у надлежности Суда; када тај предлог није прихватљив са гледишта закона; када је Суд већ донео пресуду о предмету захтева; када предмет захтева јесте уставност акта који је већ укинут или је изгубио правну снагу. Подносилац може повући свој захтев пре његовог распрваљања на седници Суда.

Одлука о одржавању расправе по захтеву доноси се на седници Суда, најкасније месец дана по пријему захтева. Суд може донети своју одлуку и без одржавања расправе када се ради: о преиспитивању уставности правних аката са Уставом РФ-а; проверавању уставности закона којим се крше уставна права и слобода грађана, односно када то захтева суд који оспоре ни закон треба да примени у конкретном случају; или ако питање уставности правног акта може да се реши на основу правних ставова који су садржани у ранијим пресудама Суда.

У припреми расправе пред Судом велику улогу играју судије известиоци у чијој је надлежности позивање лица које ће присуствовати седници и то од заинтересованих страна, државних представника, сведока, стручњака и преводиоца, као и прибављање неопходних докумената и других материјала као што су стручни налази, различите студије, истражни налази и томе слично. Седнице Уставног суда су углавном отворене за јавност, сем у изузетним случајевима када је јавност искључена, због чувања тајни заштићених законом, због сигурности грађана и због заштите јавног морала.

На расправама Суда свака од заинтересованих страна може да пружи објашњења и да изнесе правне аргументе у интересу доказивања свог становишта, након чега своје мишљење изнесе стручњаци о питањима која је претходно дефинисао судија известилац. У случају да је потребно истражити чињенице у вези са предметом који се разматра пред Судом, на расправу могу бити позвани и сведоци који имају сазнања о таквим чињеницама. Коначна одлука Суда, односно гласање, спроводи се на затвореним седницама којима могу да присуствују само судије Уставног суда и надлежни чиновници Суда.

2) *Послужба Суда у вези са испитивањем сагласности са Уставом аката државне власти, уговора између државних органа РФ-а и органа чланица Федерације и међународних уговора РФ-а који још нису ступили на снагу*

Председник Руске Федерације, Савет Федерације, Државна дума, петина чланова Савета Федерације или посланика Државне думе, Влада Руске Федерације, Врховни суд Руске Федерације и законодавна и извршна тела држава чланица Руске Федерације имају право да захтевају испитивање уставности аката државне власти, споразума између органа власти Руске Федерације и органа држава чланица Руске Федерације, као и међународних уговора Руске Федерације који још нису ступили на снагу. У поступку испитивања уставности оспореног акта Суд проучава: суштину норми; начин доношења одеђеног акта, поступак његовог потписивања, усвајања, промулгације и ступања на снагу; да ли је поштована подела власти на законодавну, извршну и судску; као и да ли је поштовано разграничење надлежности између савезне власти и власти држава чланица Руске Федерације. Након спроведеног поступка оцене уставности оспореног акта Суд доноси одлуку да је акт, или поједине његове норме, у складу са Уставом РФ-а или да постоји неусклађеност са Уставом, што подразумева његово укидање и престанак правне снаге свих аката који су донети на основу тог акта.

3) *Послужба Суда у вези са испитивањем сукоба надлежности*

Право да траже покретање поступка пред Судом због сукоба надлежности између савезних органа државне власти; савезних органа државне власти и владиних органа држава чланица Руске Федерације; као и највиших владиних органа држава чланица Руске Федерације, имају сви органи који јесу у сукобу надлежности. Неопходно је, да би Суд прихватио захтев, да буду испуњени следећи услови: да је надлежност у спору дефинисана Уставом Руске Федерације; да се спор не односи на сукоб судске надлежности; да спор није решен или не може да се реши на други начин; да се подносилац захтева обратио органу за који сматра да је нарушио његову надлежност; да повреде надлежности нису уклоњене у року од месец дана по пријему пријаве; и да процедура мирнења органа од председника Руске Федерације није довела до решавања спора. Уставни суд разматра спорове сукоба надлежности искључиво из перспективе поделе државне власти на законодавну, извршну и судску, као и разграничења надлежности и овлашћења између савезних органа државне власти, савезних органа државне власти и владиних органа држава чланица Руске Федерације, као и највиших владиних органа држава чланица Руске Федерације, што је предвиђено Уставом Руске Федерације, Савезним уговором и другим споразумима о разграничењу надлежности и овлашћења. Након спроведеног поступка, Суд доноси пресуду којом потврђује надлежност органа власти да

донесе акт или да изврши неку радњу правне природе, или да оспори његову надлежност, чиме ће се његово поступање сматрати правно ништавим.

4) *Поступак Суда у вези са испитивањем уставности закона којима се крше уставна права и слобода грађана*

Право да Уставном суду поднесу индивидуалну или колективну жалбу која указује на кршење уставних права и слобода припада свим грађанима чија су права и слободе прекршени спорним законом, као и удружењима грађана, другим органима и лицима предвиђеним законом. Када Суд започне поступак утврђивања уставности закона којим се крше људска права и слободе грађана, обавештава суд који је донео пресуду због које се подносилац жалбе и обратио Уставном суду. У таквом случају, надлежни суд ће одложити извршење пресуде до доношења одлуке Уставног суда. Суд пре свега испитује: суштину норме; начин доношења те норме; поступак потписивања норме, усвајања, промулгације и ступања на снагу; да ли је поштована подела власти на законодавну, извршну и судску; као и да ли је поштовано разграничење надлежности између савезне власти и власти држава чланица Руске Федерације. Након спроведеног поступка, Уставни суд доноси пресуду о уставности спорног закона, или о неусклађености целог или дела закона са Уставом Руске Федерације, што значи његово укидање. Уставни суд, такође, може донети пресуду којом утврђује да су норме оспореног акта аналогне нормама акта за који се утврдило ранијом пресудом Суда да нису у складу са Уставом Руске Федерације, чиме престаје правна снага оспораваног акта.

5) *Поступак Суда у вези са испитивањем уставности закона на захтев судова*

Приликом суђења, када суд дође до сазнања о несагласности закона који би требало да примени у конкретном случају са Уставом Руске Федерације, може да захтева од Уставног суда испитивање уставности тог закона. Док Уставни суд не донесе пресуду о уставности закона, надлежни суд заостаје са поступком и доношењем пресуде у конкретном случају. Уставни суд оспорени закон анализира и то: суштину његових норми; начин његовог доношења; поступак његовог потписивања, усвајања, промулгације и ступања на снагу; као и са становишта поштовања поделе власти на законодавну, извршну и судску; поштовање разграничења надлежности између савезне власти и власти држава чланица Руске Федерације. По окончању поступка, Уставни суд доноси пресуду о уставности спорног закона, или о неусклађености целог или дела закона са Уставом Руске Федерације, што значи његово укидање. Уставни суд, такође, може донети пресуду да су норме оспораваног акта аналогне нормама акта за који се утврдило ранијом пресудом Суда да нису у складу са Уставом Руске Федерације, чиме престаје правна снага оспораваног акта.

6) *Поступање Суда у вези са тумачењем Устава Руске Федерације*

Председник Руске Федерације, Савет Федерације, Државна дума, Влада Руске Федерације, као и законодавна и извршна тела држава чланица Руске Федерације имају право да захтевају од Уставног суда тумачење Устава Руске Федерације. „Нажалост, Суд може дати ауторитативно тумачење само на захтев затворене листе овлашћених предлагача: председника Руске Федерације, Савета Федерације, Думе, Владе и парламената савезних субјеката.“ Тумачење Устава које је усвојио Уставни суд биће званично и обавезујуће за све представнике извршних и судских органа државне власти, органа локалне самоуправе, предузећа, агенција, организација, за грађане и сва њихова удружења.

7) *Поступак Суда у вези са давањем мишљења о поштовању прописаног поступка за подизање оптужбе против председника Руске Федерације због државне издаје или извршења тешког кривичног дела*

Савет Федерације може да захтева од Уставног суда мишљење о поштовању прописаног поступка за подизање оптужбе против председника Руске Федерације због државне издаје или извршења тешког кривичног дела. Да би захтев могао да се упути, претходно је потребно да Државна дума прихвати оптужбе и да Врховни суд Руске Федерације има налаз о радњама председника Руске Федерације које указују на државну издају или извршење тешког кривичног дела. Уставни суд може да усвоји мишљење по коме је прописани поступак поштован или мишљење да нису испуњени сви елементи који су прописани за поступак за подизање оптужбе против председника Руске Федерације и у том случају поступак се обуставља.

6. ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА

Одлуке Уставног суда су пресуде које се доносе у име Руске Федерације, мишљења и решења. Одлуке Суда се доносе јавним гласањем судија и сматра се да је одлука донесена ако је за њу гласала већина од судија који су приступили гласању, сем уколико законом није другачије предвиђено. Када се гласа о повреди уставности неког акта, споразума између државних тела или међународног споразума а при томе су гласови подељени, сматра се да није дошло до повреде уставности. У случају расправе о тумачењу Устава Руске Федерације, неопходно је да се одлука донесе двотрећинском већином свих судија.

Не дозвољава се да приликом гласања на седници Суда неки од судија буде уздржан или да избегне гласање. Судија има право на издвојено мишљење у односу на пресуду Суда и такво мишљење се обавезно објављује у службеном гласилу Суда заједно са пресудом.

Пресуда се одмах након потписивања објављује на јавној седници Суда и штампа у *Гласнику Уставног суда Руске Федерације*. Пресуде Суда су коначне и против њих не постоји могућност изјављивања жалбе, а ступају на снагу даном објављивања у службеном гласилу Суда.

Акти или поједине норме аката које су проглашене за неуставне губе правну снагу, међународни уговори који нису у сагласности са Уставом се више не примењују, а одлуке судова или других органа које су донете на основу акта који је проглашен за неуставан, неће се извршити. Сви акти који су проглашени неуставним се у најкраћем времену морају заменити новим актима којима је отклоњена неуставност.

*

Д-р Оливер Николић

доцент, научни сарадник, Институт сравнителног права у Београду

КОНСТИТУЦИОННЫЙ СУД РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Краткое содержание

В этой статье автор представляет Конституционный суд как один из новых институтов правовой системы Российской Федерации, начиная с его создания в начале 1990-их годов в качестве Комитета конституционного надзора СССР до настоящего Конституционного суда, который должен являться хранителем конституционности и законности в Российской Федерации. В первой части статьи автор дает обзор состава Конституционного суда, который в первую очередь подразумевает выбор судей, их положение и независимость. Далее представляются юрисдикция и принципы процедуры в Конституционном суде Российской Федерации. В продолжении статьи обсуждаются особенности конституционного судопроизводства по отдельным категориям дел. Наконец, объясняются решения Конституционного суда и дается характеристика этих решений.

Ключевые слова: Конституционный суд, Российская Федерация, состав Суда, юрисдикция Суда, процедура в Суде.

Oliver Nikolić, Ph.D.

Assistant professor, Research Fellow, Institute of Comparative Law, Belgrade

CONSTITUTIONAL COURT OF THE RUSSIAN FEDERATION

Summary

In this article the author presents the Constitutional Court, one of the newer institutions of the Russian legal system, starting from the development in the beginning of nineties as Committee of Constitutional Supervision of the USSR, to the present Constitutional Court, supposed to be the guardian of constitutionality and legality of Russian Federation.

In the first part of an article, the author offers an overview of the composition of the Constitutional Court, primarily the position of the Constitutional Court's judge, which include the election of judge, his status and his independence. Furthermore, it was shown competence and principles of the proceedings in the Constitutional Court of Russian Federation. Below is processed the special features of proceedings in the Constitutional Court in respect of certain categories of cases. At the end are explained the Constitutional Court's decisions and its characteristics.

Keywords: Constitutional Court, Russian Federation, Court's composition, Court's competences, Proceedings in the Court.